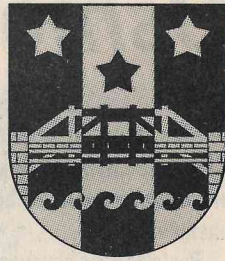

Mazsalacietis

«Liesmas» pielikums

2006. gada 18. augustā

Bezmaksas

REDAKTORA SLEJA

Runāšana – sudrabs, klusēšana – zelts

Cik apdomīgi un bezgala patiesi mūsu senči ir radījuši šo parunu! Jo vārds ir kā abpusgriezīgs zobens, kas, nelaiķā nācis, var sāpēt ilgāk nekā desmit cirstu brūču miesā. Sāp, protams, ja vārds ir vietā, tomēr, ai, cik daudz sāpīgāk ir, ja vārds iedur bez iemesla. Bez redzama iemesla mestos vārdus tautā iegājies saukt arī par aprunāšanu, mēļu trīšanu, ēšanu bez sāls... Kur ir atšķirība starp runāšanu un aprunāšanu? Nevajadzētu pat jautāt, jo katrs taču zina, ka aprunāt ir netikums, kamēr vienkārša runāšana nevienam nekaitē – vismaz normas robežās ne.

Tomēr ļoti bieži liekas, ka šis klusēšanas zelts piemirstas, vismaz pāri par lielo kāri – paasināt mēles mazpilsētas stilā: uzkost *aprunājamo* kā skābu gurķīti piedevām pie kafijas un saldām kūkām kaimiņa dzīvoklī.

Un tā tiek radītas mūsdienu «teikas» un «nostāsti». Te kāds, pašam nezinošs, kļūst par mācītāju, kāds ļaužu mēlēs atstāj dzimtās mājas, iesāktu darbu un dodas uz svešām zemēm, sēžot turpat piemājas biešu vagā; citam pietiek tikai izbraukt cauri pilsētai ar koferi uz aizmugurējā beņķa; lai visa pilsēta jau «zinātu», ka rau-rau, nupat aizbrauca trīs (un cik precīzi!!!) nedēļu atvaļinājumā, lai atpūstos smalkās zemēs un pie viena pieķertu klāt arī plastisko operāciju...

Jūs smaidāt. Un kāpēc gan ne, jo veselīgu miegu šādas runas netraucē. Ļaunāk ir, ja, šādi runājot, sliktas domas domājam un tīšuprāt sāpīgas vietas aizskaram. Šis ir tās lietas, kas cilvēku noved skaudrā izmisumā, jo izlietu ūdeni atpakaļ nesasmelsi un neapdomīgi izspļautu vārdu atpakaļ nesasauksi. Atliek vien samierināties, iekost pašam sev mēlē un klusēt, cerot, ka laiks darīs savu dziedinošo darbu; var arī aiziet un vairs neatgriezties, vai, kas ir jaunākais, nodomāt: *Kad tu man, tad es tev ar'*, un – aiziet, netikums ir dubultojušies, aprunāšanas velns nevis apturēts, bet pavairots, un miermīlība gājusi zudībā.

«Zēl, ka mums aizvien pietrūkst laika, jauno stāstot, pastāstīt citam par citu arī labo.» Savās piezīmēs reiz 1966. gada 29. augustā prātoja Valters Hirte. Un es viņa pārdomām no sirds pievienojos. Lai ikreiz, kad gribas kādam par kādu ko sliktu pastāstīt, atceramies piedomāt: vai mums patiešām ir TIK DAUDZ laika?

ILZE MITĀNE

Vai esam gatavi pirmajam zvanam?

Mazāk nekā pēc pusmēneša tiks uzsākts jaunais mācību gads. Ko Mazsalacas pilsētas mācību iestādes dara vasarā? Kā tās gatavojas jaunajam mācību gadam?

Mazsalacas vidusskola

Kas tad īsti skolā notiek vasarā, un ko dara skolotāji?

Stāsta skolas direktore Inese Bērziņa:

– Pagājušajā nedēļā skolā norisinājās angļu valodas nometne. To sagatavojušas skolotājas A. Āboltiņa un L. Gūtmane. Nometnes skolotāju vidū bija sastopams arī lektors no Kanādas Tom Bartley.

Vairāki Mazsalacas vidusskolas skolotāji un skolēni bija 3x3 nometnēs Cēsu un Rēzeknes rajonā, kā arī uz 3x3 draugu salidojumu Latviešu biedrības namā, kas veltīts šīs nometņu kustības 15 gadu jubilejai. Un ir paziņots, ka 2008. gadā Mazsalacas vidusskolā un Valtenberģu muižā notiks 3x3 nometņu rīkotāju un ieviržu vadītāju 3 dienu kongress, kurā lems par šo nometņu attīstības virzieniem Latvijā un pasaulē.

Iepriecinoša ziņa bija arī tā, ka Valtenberģu muiža ir ieguvusi 5.vietu konkursā «Izgaismosim Latviju» no gandrīz 200 tūrisma objektiem Latvijā.

Kā pati skola gatavojas jaunajam mācību gadam?

– Remontam no skolas budžeta tika atvēlēti Ls 1000, un Sēļu pagasts papildus piešķīris Ls 260. Par lielāko daļu naudas jau aprīlī tika izremontēts 2. stāva foajē. Pašlaik ar pašu spēkiem pārsvarā tiek veikti kosmētiskie remontu. Lielākoties tiek krāsotas grīdas.

Direktore atzina, ka skolas budžets ir ļoti saspringts, faktiski tas ir izdzīvošanas budžets, jo pakalpojumu un preču cenas ir augušas. Skola pati no sava budžeta maksā Pasaules Bankas siltināšanas projekta kredītu. Problēmu gadījumos iespēju robežās pašvaldības skolu atbalsta papildus ar nelielām summām.

Jauno mācību gadu sāks 42 jaunie skolēni, kas veidos divas 1. klases. Jaunos skolēnus uzņemušās audzināt skolotājas L. Āboltiņa un A. Grantiņa. 10.klase šogad gan būs viena, taču būs iespējams apgūt tādas pašas izglītības programmas kā pagājušogad. Arī šogad interesenti varēs apgūt norvēģu valodu.

Jaunajā mācību gadā skola piedalīsies dažādos projektos. Jaunākais no tiem ir «Stājas mācība», ko rīko Latviešu Olimpiešu klubs un Izglītības un zinātnes ministrija. Šī projekta kursus vasarā apmeklēja skolas direktore Inese Bērziņa un skolotājas V. Svjato-duha un Z. Ivana. Šis projekts liks vērst uzmanību uz skolēnu muguras veselību. Septembrī 13 skolās pārbaudīs 1. – 4.klašu skolēnu muguras stāvokli. Gada laikā notiks muguras vingrināšana, un pavasarī atkal tiks pārbaudīta muguras veselība. Tiks iesaistīti arī citu klašu skolēni, kuriem būs jāzīmē uzlīmes šim projektam.

Vēl skola īsteno projektu «Jauno pamatizglītības standartu un mācību

Arī mūzikas skolā, 1. septembrī gaidot, šogad neiztik bez svaigas krāsas kārtas. Skolotājas Olīta Neimane, Inese Bērziņa un Māra Madarāja.

satura ieviešana 1., 4., 7. un 2., 5., 8. klasēs».

Tiks turpināts arī sadraudzības projekts ar skolu, kas atrodas Norvēģijā, Lenas apgabalā.

Izmaiņās būs arī skolas darbinieku ziņā. Ar 10. augustu darbu sāka jauns direktors vietnieks saimniecības darbā – Aivars Miders. Direktores vietniece audzināšanas darbā turpmāk būs skolotāja Gunta Jēkabsons. Mazsalacas vidusskolas kori diriģēs un skolēnus mūzikas jautājumos izglītos skolotāja ar lielu pieredzi Agrita Ozoliņa.

Jāpiemin, ka Mazsalacas vidusskolas jaunās skolas ēkai 30. septembrī apritēs 30 gadi. Uz pasākumiem 30. septembrī plkst. 17 tiek aicināti ciemos gan bijušie, gan tagadējie skolotāji, darbinieki un, protams, skolēni.

Inese Bērziņa vēl atgādina, ka Mazsalacas vidusskolas 10. klasē 22. augustā no plkst. 9 notiek papilduzņemšana.

Sīkākai informācijai varat rakstīt e-pastu uz mvskola@valmieru.edu.lv vai arī zvanīt – 4251270, 26564557, 29269671.

Mazsalacas mūzikas un mākslas skola

Arī Mazsalacas mūzikas un mākslas skola nestāv dīkā. Kā pastāstīja skolas direktore Mirdza Svīķe, pašlaik skolā notiek labiekārtošanas darbi.

Proti, dažas klases tiks pie košākām sienām un grīdām, iespēju robežās tiks salabotas kāpnes, pārkrāsoti soli u. c. sīki darbiņi.

Turpinot iepriekšējā gadā iesāktu, gan mūziķi, gan mākslinieki savu jauno mācību gadu uzsāks 1. septembrī pl. 14.00 Mazsalacas kultūras centrā. Skolā, kā līdz šim, tiek piedāvātas divas izglītības programmas – mūzika un vizuāli plastiskā māksla.

Kas šogad skolā būs jauns?

– Mūzikas programmā no jauna tiek atvērta vokālā nodaļa, kurā strādās pedagogs ar pieredzi Agrita Ozoliņa.

Par savu gada uzdevumu skola ir izvirzījusi trīs mērķus: izveidot kora klasi; veidot jaunus muzikālus kolektīvus – ansambļus; audzinot jaunos kadrus, atjaunot stabiliu pūtēju orķestri.

Tiem, kuri joprojām nespēj izlemt – mūzika vai māksla, 4. septembrī tiks rīkota papilduzņemšana. Skola īpaši gaidīs jaunus pūtējus (sevišķi audzēkņus, kas vēlētos apgūt basa un saksofona spēli), akordeonistus, vijolniekus un, protams, tagad arī dziedātājus, kas vēlētos iestāties jaunizveidotajā kora klasē!

Skola aicina nebaidīties arī gados nedaudz vecākus jauniešus pieteikties šajās klasēs.

Mākslas skolas audzēkņi turpinās darbu ar saviem ierastajiem pasniedzējiem un pedagogiem, ir daudz jaunu ieceru un plānu. Arī mākslas novirzienam vēl var paspēt pieteikties audzēkņi 1.septembrī 14.00 kultūras centrā un 4. septembrī savā skoliņā. Sīkāka informācija pa telefonu 29783256 skolotājai Birutai Jansonei.

Ja jums ir radušies kādi jautājumi par skolu un tās piedāvātajām iespējām, tad droši varat rakstīt e-pastu uz mazsalacamms@inbox.lv vai arī zvanīt – 4251850 vai 28307311.

Mazsalacas pilsētas bērnodārzs

Šogad katru darbdienu rītu vecākiem pie rokas uz bērnodārzu dosies kopā 58 bērni vecumā no 2 līdz 7 gadiem.

Pašlaik visi darbinieki un pedagogi bauda pēdējās atvaļinājuma dienas. Tomēr drīz arī bērnodārzs sāksies aktīva rosība. Bērnodārza audzinātājiem vēl augustā ir paredzēti kursi un semināri. Bet bērnodārza logus mazgāt un ģenerāltīrīšanu veikt sāka jau no 16. augusta.

Šķiet, neviena Mazsalacas pilsētas izglītības iestāde nestāv dīkā un vairāk vai mazāk spējīgi gatavojas jaunajam mācību gadam, tāpēc domāju, ka droši varam teikt: mēs būsim gatavi pirmajam zvanam!

KRISTĪNE ČUKURE

Osmoderma eremita – muižas parka ozolos

Valtenbergu muižas parkā 4. augusta saulrietā zilās, zaļās un sarkanās gaismas ģirbēja par godu vaboliņai – lapkoku praulgrauzim jeb *Osmoderma eremita*. Šī bija pirmā kukaiņu nakts pasaulē.

Pastaigājoties caur vecu ozolu gatvēm, birzīm vai parkiem, pat iedomāties nevar, ka šajos dižajos kokos mājā pasaules aizsargātāko kukaiņu suga – lapkoku praulgrauzis. Kāds tas izskatās? Tā ir ap 3,5 cm gara skarabeju dzimtas vabole, kas apdzīvo bioloģiski vecus, dobumainus platlapju kokus (ozolus, liepas). Zinātnieki brīdina, ka, nozāģējot vecos kokus vai sametot tajos atkritumus, cilvēks ļoti kaitē tajos dzīvojošajām radībām. Arī tāpēc *Osmoderma eremita* (latīniskais nosaukums) ir palikušas tik mazā skaitā un tagad šī vabole visā Eiropā kļuvusi par vienu no dabas aizsardzības simboliem.

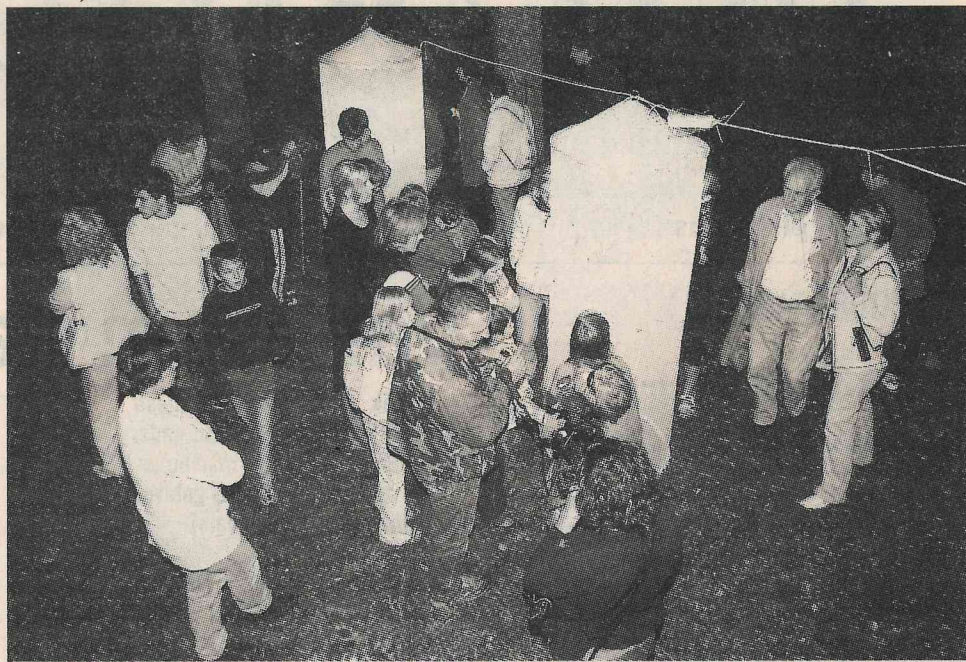
Tonakt šo radību gan neizdevās sastapt, tomēr uz kukaiņu amatām, laternām ikkatrs interesents varēja aplūkot dažādus naktstauriņus un citus «mazos lidoņus». Pie laternām tika uzdoti jautājumi un uz tiem atbildes sniedza entomologi (kukaiņu pētnieki) Voldemārs Spuņģis, Jānis Gailis un Dmitrijs Telnovs. Voldemārs ir arī pasniedzējs Universitātē un, kā pats izteicās, mācot «mazos studentus». Viņš pastāstīja nedaudz par kukaiņu amatām: «Kukaiņi nāk uz gaismu, tādēļ amatu vidū ir divas spuldzītes, kas pievilina šos kukaiņus. Apkārt ir tāds kā balts cilindrs, lai mēs labāk varētu tos saskatīt un izpētīt. Skolā nav iedegta gaisma, lai apkārt amatām nebūtu konkurējošas gaismas, bet par skatuvi nav jāuztraucas, jo kukaiņi nenāk uz sarkano un zilu gaismu, arī uz zaļu nāk maz.» Entomologiem bija līdzīgi arī kukaiņu ķeramie tīkliņi. Vai tiešām kādus eksemplārus bija paredzēts arī ķert? Jānis Gailis pastāstīja, ka šoreiz tīkliņi paņemti tikai kā entomologu aksesuārus. «Kā mācītājs nav iedomājams bez Bībeles, tā entomologs bez kukaiņu ķeramā tīkliņa,» viņš smejas.

Bez slavas dziesmām lapkoku praulgrauzim šajā dabas koncertzālē skanēja arī dūdu skaņas, mūziķu Rūtas un Valda Mukstupāvelu uzstāšanās, grupas «Lādezers» mūzika un teicēja Pētera Brūvera balss. Uz jautājumu, ko dzejnieks domā par pasākumu, viņš atbildēja, – viņam tas šķiet kaut kas nedzirdēts, ka pasākumā piedalās gan multimediji, gan zinātnieki – entomologi ar laternām. Kamēr dzejnieks ievadīja kukaiņu nakti, pa balto skatuves priekškaru «skraidīja» gaismas veidota vabole. Dzeju Pēters Brūveris šim pasākumam rakstījis speciāli un ļoti labi iejutās lapkoku praulgrauža lomā. Viņš Mazsalacā bija pirmo reizi, bet teica, ka viņam šeit viss ļoti labi patīkot. Izrādās, dzejnieks ar «Lādezeru» ir pazīstami, tāpēc piedalīties piekritis uzreiz – viņi jau esot sastrādājušies.

Dabas koncertzālē viss šķiet daudz dabiskāks un nepieradināts. Pat mūzika brīdi šķiet kā burbuļojoša upe, kā putni ar savu čivināšanu un vidzināšanu. Reizēm ieskanas mūziķu balss skaņas, tikai bez vārdiem, viena pati skaista balss. Mūzika vēl vairāk piesaista, kad vari apstāties zālē un mierīgi paklausīties. Arī tad tevi nepamet savvaļas pieskāriens. Pāri baltajiem palagiem rāpo gan melnas, gan sarkanās skudras! Šķiet, ka uz parku sanākuši klausīties koncertu un izjust dabas naksnīgo pieskārienu bija vai puse Mazsalacas iedzīvotāju. Visur vīdēja pazīstamas un arī svešākas sejas. Ik pa brīdim kabatas luktuŗiņu mestie gaismas staru kūļi lēkāja pa kokiem, celiņu un dažreiz arī cilvēku sejām.

Parka brīvākajā vietā atradās liepu un ozolu ieskauta skatuve, kuru vēl iespaidīgāku padarīja tās apgaismojums. Visi apkārtējie koki bija tapuši sarkani, zili un koši zaļi. Cauri tumsai gar skatuvi ik pa brīdim zagās krāsaini dūmu mākonīši. Blakus novietotais ekrāns rādīja dažādus dabas skatus. Un tādā tumsā varēja samantīt tikai cilvēku siluetus.

Pasākums patiešām izdevās, bet kādas ir skatītāju domas?

«Kukaiņu nakti» interesanti kļūst pat visierastākie kukaiņi, arī tie, kuriem parasti uzšaujam ar mušu pletni.

Gunta Jēkabsone, bioloģijas pasniedzēja Mazsalacas skolā: «Mani uz pasākumu uzaicināja kursa biedrene, otra teica, ka būšot interesants kukaiņu koncerts. Tad, kad es mācījos, mums nenācās saskarties ar šādām kukaiņu amatām, mēs tos ķērām ar kukaiņu ķeramajiem tīkliņiem. Pasākums ir interesants, es brīnos, ko tik cilvēki spēj izdomāt. Biju domājusi, ka būs mazāk cilvēku, bet ir daudz.»

Ralda no Rīgas: «Ļoti jauks pasākums, protams. Mēs atbraucām, jo «Lādezers» uzaicināja. Viņi mums paziņoja. Ideja par kukaiņiem ļoti patīk, bet skola patīk vēl vairāk. Tā ir ļoti skaista ēka. Mazsalacā esam pirmo reizi, un viss patīk.»

Rita Lauzne: «Viss ļoti patika, visvairāk tās gais-

mas un mūzika. Kukaiņi gan tādi paši kā mājās uz logiem un lampām!»

Koncerts un aktivitātes ar kukaiņiem patiešām tika sarīkotas ar vērienu. Par to liecina arī Ojāra Bekera teiktā, ka pasākums bijis izdomāts jau martā. Tas ir apbrīnojami, ka pie tā strādājuši tik daudzi cilvēki. To organizēja Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācija sadarbībā ar Mazsalacas pilsētas domi. Atbalstīja Pasaules vides fonds, ANO atbilstības programma, Latvijas entomoloģijas biedrība, Vides filmu studija un ierakstu kompānija «Platforma Records». Mēs varam tikai vēlēties, lai šādi pasākumi notiktu biežāk. Tas ir liels darbs, bet iznākums – ļoti labs.

BAIBA ĶŪRENA

Vides lietas

Ar pilsētas domes iniciatīvu augusta sākumā Mazsalacā notika nozīmīga tikšanās.

Uz sarunu bija sapulcējušies Valmieras rajona padomes priekšsēdētājs Vitauts Staņa, Mazsalacas domes mērs Ojārs Bekēris, projekta «Zirņu birzs rekultivācija» vadītājs Vilis Zariņš, vides ministrs Raimonds Vējonis, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta pārstāvis Valērijs Seilis, kā arī divi pārstāvji no Valmieras makšķernieku biedrības, Jānis Valentinovičs un Valmieras makšķernieku biedrības priekšsēdētājs Vitālijs Začs.

Apspriežamās tēmas bija Burtnieku ezera zivju resursu efektīvāka aizsardzība, Staiceles aizsprosta nojaukšana, kā arī projekta «Zirņu birzs rekultivācija» gala ziņojuma sniegšana un vides ministra kontrole par to, kā tas viss ir īstenots dzīvē.

Burtnieku ezers atrodas trīs apkārtējo pagastu teritorijā, līdz ar to arī apsaimniekošanā. Šāda sistēma ir ne tikai sarežģīta, bet arī neefektīva, jo katra pašvaldība tomēr «velk dekāti uz savu pusi», negribot un nespējot vienoties par ezeram nozīmīgiem lēmumiem, kā zivju aizsardzību nārstošanas laikā, zivju makšķerēšanu un nozveju ar tīkliem.

Sanāksmes viens no galvenajiem jautājumiem šoreiz skāra tieši tīklu zveju Burtnieku ezerā, ko O. Bekēris un Valmieras makšķernieku biedrība lūdza aizliegt ar likumu, ezeru atstājot tikai makšķerniekiem. Šis lūgums tika pamatots ar dažādiem argumentiem, tai skaitā zivju pēctecības un daudzveidības saglabāšanu, grūtībām zivju inspekcijas darbā ar likuma pārkāpējiem u.c.

Diskusijas izvērtās arī par vienota Burtnieku ezera apsaimniekošanas nolikuma trūkumu, kā arī iespēju (ja neizdosies pagastiem rast kopīgu valodu Burtnieku ezera apsaimniekošanas jautājumā) nodot visu apsaimniekošanu Valmieras rajona padomes rokās.

Tomēr nekādas kardinālas pārmaiņas noteikti nenotiks šogad – vispirms esot jāsakārto zvejniecī-

bas likums, tā R. Vējonis, kas par zvejas limitu piešķiršanu vai nepiešķiršanu solīja lemt nākamgad.

Ar Staiceles aizsprostu situācija ir sarežģītāka. Kā plānots, Salacas augšpusē vasaras sākumā Mazsalacas, Sēļu un Skanķalnes pagasti sadarbībā ar Vides aizsardzības fondu piedalījas projektā, kā rezultātā Salacā tika ielaists liels daudzums taimiņu mazuļu. Mērķis, šādi rīkojoties, bija atjaunot taimiņu un lašu nārstošanu arī Salacas augšpusē, ko ilgu gadu Staiceles papīrfabrikas aizsprosts zivīm bija liedzis. Pa šiem diviem gadiem, kas nepieciešami lašu attīstībai, ir ielānāts Staiceles papīrfabrikas aizsprostu nojaukt. Tomēr šo ieceri nopietni apdraud tagadējie papīrfabrikas privātpašnieki, kas aizsprostu piedāvā atpirt nojaukšanai par, pēc valdības domām, neadekvāti augstu cenu. Tā kā papīrfabrikas aizsprosts novērtēts ar stipri mazāku summu, abu pušu starpā joprojām noris spēcīga diskusija par optimālo summu, kas apmierinātu gan pircējus, gan pārdevējus.

Abu pušu nevienošānās gadījumā cietīs tikai un vienīgi zivis, tāpēc satraukumam par Staiceles papīrfabrikas aizsprosta likteni ir nopietns pamats.

Visbeidzot vides ministrs Raimonds Vējonis noklausījās gala ziņojumu par projekta «Zirņu birzs rekultivācija» veiksmīgu noslēgumu, kā arī devās apskatīt pašu rekultivēto atkritumu izgāztuvi. Viņš atzina, novērtēja Mazsalacas domes veikumu, kaut arī Ojārs Bekēris atzina, ka viegli projekta izpildes fāzē nebija gājis.

– Lai arī šis bija projekts ar lielu ES finansiālo atbalstu, diemžēl sākumā viss finansiālais smagums gulās uz pilsētas domes pleciem. Tikai tagad mēs dabūsim atpakaļ ieguldīto naudu, tāpēc piedalīties šādā projektā bija smagi, lai arī galarezultāts patīkams, – saka Ojārs Bekēris, lepmi rādiidams 5 m augsto kalnu, kura galotnē vējš šūpo zāles stiebrus, bet dziļi dzīlēs paslēpta visa Zirņu birzs gadu gaitā krātā «godība».

Bliežam Mazsalacā!

Jau astoto reizi 29. jūlijā Lībiešu pilskalnā norisinājās viens no lielākajiem mūzikas festivāliem Vidzemē – Blieziens 2006.

Sākot ar pagājušo gadu, festivālā vairs netiek rīkots konkurss jaunajām grupām. Tā vietā festivāla apmeklētāju ausis un acis priecēja mūziķi gan labāk pazīstamu, gan samērā jaunu grupu sastāvā. Visas dienas un nakts garumā kopā uzstājās 21 grupa (*New Old, Židrūns, Emfāze, Bruit Monkey, Paralēle, Virge, Feisless, the Mundane, Ghetto Zloba* u.c.).

Lai gan sākums nedaudz aizkavējās, jau ap 16:00 uz skatuves kāpa pirmā grupa – *Elipse*, kas ar savu sniegumu sapulcināja pirmo atbalstītāju pulku, un pasākums varēja sākties! Pat nelielais lietus dienas sākumā nespēja neko izjaukt, par laimi, vēlāk arī laiks noskaidrojās un kļuva bliežiem labvēlīgs. Vislielāko publikas atbalstu vēlāk vakarā izpelnījās grupa *Crowd*, kas spēja izkustināt no vietas arī pašus neaktīvākos.

Patikami pārsteidza arī grupas *Emfāze* un *Soundarcade*.

Pasākums ilga līdz pat sešiem no rīta, ko sagaidīja tikai paši stiprākie un izturīgākie mūzikas cienītāji, bet bija vērts gaidīt, jo festivālu noslēdza grupa *Indygo*, kas arī izpelnījās atlikušo skatītāju (aptuveni 30 cilvēku) nevilto atzīnību līdz pat pēdējai skaņai.

Kaut arī *Blieziens* bija noorganizēts godam, nevarētu teikt, ka atbalstītāju loks bija pārāk liels, par ko, visticamāk, jāpateicas atsevišķiem mazsalaciešiem, kas ārpus pasākuma, kā ierasts, radīja ne īpaši tīkamu gaisotni.

Patīkamāk tomēr būtu, ja arī ārpus festivāla teritorijas Mazsalacas viesi varētu justies droši...

Tad nu gaidām nākamo *Bliezienu*, tikai, cerams, ar lielāku devu iecietības un viesmīlības no pašmāju jauniešu puses.

ANDA KLAVIŅA

PAZIŅOJUMI

Paldies visiem, kuri piedalījās burtu mīklas minēšanā, kas bija ievietota «Mazsalacieša» jūlija numurā! Šoreiz pilnīgi pareizi uz visiem jautājumiem atbildēja tikai viena atbilde autore – **TEKLA VOLKSONE Mazsalacā**. Apsveicam! Balvu varat saņemt, sazinoties ar Ilzi Mitāni (tel. 26194374).

Balva – T kreklis ar Mazsalacas simboliku – gaida savu īpašnieku **Gunti Jančevski** Mazsalacas tūrisma informācijas centrā. Šī balva tika izlozēta 24. jūlijā sabiedriskajā apspriešanās Mazsalacas kultūras centrā, ko rīkoja Mazsalacas TIC.

KĻŪDU LABOJUMI

No sirds atvainojamies Silvijai no Mazsalacas, kur jūlija «Mazsalacieša» numurā, slejā «Jautājam mazsalacietim» zem fotogrāfijas bija rakstīts *auklē mazdēlu*. Labojums: *Auklē dēlu*.

Rakstā «Stikli zālē, baktērijas ūdenī? Nē!» minēta *Rantīņu pirts*, kas atrodas netālu no Sv. Annas baznīcas. Labojums: netālu no Sv. Annas baznīcas atrodas pirts.

Viena diennakts kopā, lai palīdzētu

Mazsalacā ir kaut kas tāds, kā nav nekur citur. Tie ir labi cilvēki. Vieni no šiem cilvēkiem ir Mazsalacas slimnīcas māsiņas un sanitāres. Viņas palīdz, bet tas nemaz nav viegli.

Ikdienā katram cilvēkam ir savs darbs un palīdzēt citiem sanāk diezgan reti, bet kā ir tad, kad pats darbs sastāv no palīdzēšanas? Ja nav nācies saskarties ar ļoti slimiem cilvēkiem vai pašam pabūt slimnīcā, to ir grūti iedomāties. Medmāsa Ilzes Slotiņas un slimnieku kopējas Sarmītes Beņķes stāstītais dos kaut nelielu ieskatu šo slimnīcas darbinieku ikdienā.

Sarmītes un Ilzes darba diena sākas pulksten 8.00 no rīta. Tad tiek apdarīti visi rīta darbi, piemēram, tiek izdalītas zāles, slimnieki tiek apskatīti utt. Slimnieku ir daudz, bet māsiņa un slimnieku kopēja tiek ar visu galā. Darāmais ir jāpadara ātri, lai paspētu pieiet pie katra slimnieciņa. Viss rīts māsiņai un slimnieku kopējai paiet nemītīgā steigā. Mazsalacas māsiņas strādā profesionāli, arī slimnieku kopējas ir ļoti prasmierīgas. Tādu darbu tik tiešām spēj izdarīt tikai profesionāļi, jo tik daudzi pienākumi ir jāpaspēj līdz nākošajam rītam plkst. 8.00.

Lai šādu darbu spētu darīt labi (protams, lai to vispār drīkstētu darīt), māsiņai ir jābūt trīs gadi. Tomēr tas nav viss. Ik pēc pieciem gadiem medmāsi ir jāceļ kvalifikācija, apmeklējot specializētos kursus Rīgā un izejot praksi kādā no Rīgas slimnīcām. Savukārt slimnieku kopējai ir jābūt trīs gadi, un tad viņa skaitās māsu palīgs. Slimnieku kopējai ir jābūt, kā pareizi kopt slimnieku, kā grozīt, kā pacelt, nedaudz ir jābūt neatliekamā palīdzība, psiholoģija un ētika, lai slimnieku kopējs varētu labi kontaktēties ar aprūpējamo, lai labāk saprastu viņa vēlmes.

Katrs cilvēks nemaz nevar strādāt tādu darbu, jo ne visi var «pānest» to, kā slimnieki izskatās un izturas. Turklāt pašā sākumā ir psiholoģiski jāpierod pie šī darba. Arī Sarmīte sākumā domājusi, ka viņa nevarēs strādāt par slimnieku kopēju, bet tā tas bijis tikai sākumā, vēlāk viņa to vienkārši ir pieņēmusi, un viss. Tomēr arī tad, kad jau pieredzējušas medmāsas un slimnieku kopējas pēc darba dienas aiziet mājās, viņas tāpat atceras savus pacientus un vēl aizvien jūt tiem līdzī. Cilvēks taču ir tikai cilvēks. Tāpēc jau tie cilvēciņi ir slimnīcā, ka mājās vieni vairs nevar dzīvot un nevar arī iztikt bez medicīniskās palīdzības, ir ielikti slimnīcā vai aprūpē. Ejot mājās, protams, ka māsiņai un slimnieku kopējai ir jābūt atslēgties no darba laika, neko jau uz māju nenes, bet, vai tas tā vienmēr izdodas, ir atkarīgs no tā, vai dežurējamā nakts ir bijusi viegla vai smaga.

Abām kolēģēm tika uzdots jautājums: ar kādām īpašībām jābūt apveltītam tam cilvēkam, kurš grib strādāt par medmāsu vai slimnieku kopēju? Sarmīte un Ilze atbildēja, ka galvenais – vienmēr pie slimnieka pieiet ar smaidu. Cilvēkiem, kas guļ slimnīcā, jau tā ir grūti, tāpēc smaidis ir ļoti svarīgs. Ja tu nevari tāds būt, tad tādu darbu nedrīkst darīt. Vēl ir jābūt mīlēt sevi, jābūt mīlēt citus. Ja mājās ir kādas nesaskaņas, tad tās ir jāatstāj mājās. Ilze reiz kāds pacients prasījis: «Māsiņ, vai tad jums kādreiz ir arī slikti? Jūs vienmēr smaidāt!» Ilze teic, ka ir jau grūti, un problēmas ir daudzas, bet, kad viņa atnākot pie slimniekiem, atkal ir labi.

Profesija tiešām nav no vieglajām, tāpēc tā vien gribas pajautāt, kas

Slimnieku kopēja Sarmīte Beņķe un māsiņa Ilze Slotiņa savos ikdienas pienākumos.

pamudina cilvēkus to izvēlēties par savu «dzīves darbu». Sarmīte stāsta, ka viņai tas bijis mazliet savādāk nekā citiem. Sākumā viņa strādājusi dažādās darba vietās, bet pēc tam dažādu iemeslu dēļ sanācis no tām iet prom. Tad slimnīcā atrīvojusies slimnieku kopējas vieta, un tā Sarmīte atnākusi strādāt uz slimnīcu. Viņai arī psiholoģe teikusi, ka Sarmīte var strādāt ar cilvēkiem, palīdzēt viņiem. Savukārt Ilze teic, ka laimam jau katram cilvēkam kaut kur zemāziņā tas ir iestrādāts, par ko viņš kļūš. Viņai jau bērnudarbā profesijas izvēle saistījies ar medicīnu. Tā visu laiku ir bijis tāds aicinājums. Ilze vēlējusies kļūt par zobārsti. Kad kā liktenis iegrozījies tā, ka viņa kļuva par medmāsu. Turklāt Ilzei visiem cilvēkiem patīk palīdzēt.

Viena no lielākajām pateicībām māsiņai un slimnieku kopējai var būt no pašiem slimniekiem. Viņas stāsta, ka tad, kad kāds slimnieciņš saka savu «paldies», sajūtas ir ļoti patīkamas. Kad cilvēks zina, ka ir kādam palīdzējis, ir ļoti laba sajūta, bet tad, kad skan pateicības vārdi par kaut ko, mums šķīst, ikdienišķu, sajūtas ir neatsveramas.

Gadās arī tādi slimnieki, kuri, piemēram tad, kad viņi ir izrakstīti no slimnīcas un dodas mājās, neuzskata par vajadzīgu atvadīties. Ja māsiņai un slimnieku kopējai ar pacientu neizveidojas kontakts, ir grūti gan

pašam slimniekam, gan darbiniekiem. Tas ir sāpīgi. Māsiņas un slimnieku kopējas viņu mīl un gaida... Tomēr Sarmīte saka, ka to visu jau nevar ņemt galvā, slimnieks ir slimnieks un viņš vienkārši ir jāpieņem tāds, kāds viņš ir.

Sarmīte par māsiņām saka, ka viņai visas viņas šķiet kā čaklās bites. Vienmēr smaidīgas, žēlsirdīgas māsiņas. Ilze saka, ka slimnieku kopējas vienmēr ir tādas mundras un možas.

Tā paiet Ilzes un Sarmītes ikdiena. Tas, kas viņām pašām nešķiet nekas īpašs, no pacientu puses tiek celtis zelta vērtē. Ko tad domā paši pacienti par māsiņu un slimnieku kopēju darbu?

Vilma: Es par viņām varu teikt tikai labu. Man viņas visas ir palīdzējušas tik, cik var. Biju slimnīcā Rīgā. Kāda māsiņa tur ir jaukāka, kāda asāka un neiecietīgāka, bet Mazsalacā tā nav. Ne par vienu māsiņu nevaru teikt neko sliktu. Māsiņas un sanitārites visas ir ļoti laipnas. Viņas ir arī aizņemtas, jo cilvēku šeit ir daudz, un katrs ir savādāks.

Zenta: Mūsu māsiņas ir jaukas, sirsnīgas un mīlas, saprotošas un vienmēr palīdz slimniekiem, kad vajag. Māsiņas palīdz sanitārēm apskatīt slimniekus, grozīt. Ja sanitārites un māsiņas nāk pie slimniekiem ar smaidu, līdzjūtību un sapratni, tad ir ļoti jauki un patīkami.

BAIBA KŪRĒNA

Vai jūs apmierina māsiņu darbs Mazsalacas slimnīcā?

DACE, māmiņa:

Nekad nav bijušas nekādas problēmas. Vienmēr izpalīdzīgas, tādas laipnas! Tas ir grūts darbs, Mazsalacā it sevišķi, jo tagad tur tādi smagi slimnieki guļ.

ANTRA, skolas dārzniece:

Es domāju, ka atalgojums nosaka visu. Mazsalacā tas mazāk skar. Tomēr laukos cilvēki ir mazliet cilvēcīgāki. Es nezinu, kā ir ar zināšanām, bet darbu dara labāk.

RASMA, pensionāre:

Nevar sūdzēties, māsiņas savu darbu veic. Protams, tas ir grūts darbs, ir jau visādi slimnieki, sevišķi guļošie. Lai strādātu tādu darbu, vajag būt labam, iedziļinātam un tādām cilvēkiem, kurš spēj just līdzī slimniekam.

JĀNIS, pensionārs:

Darbs ir smags. Tagad jau viņiem visi tie invalīdi jākopj. Darbinieki ir ļoti noslogoti, viņiem nav brīva laika.

Labs ceļš zem kājām

Par gaumi nestrīdas. Dažiem patīk smilšu ceļi vai bruģis, tomēr neviens nenoliegs, ka pa Pērnavas ielu ir kļuvis daudz patīkamāk un ērtāk braukt.

Sovasar Mazsalacā valda patīkama rosiņa. Pērnavas iela, kā arī Baznīcas ielas ietve un mazais laukumiņš pie veikala «Egītis» ar Mazsalacas domes gādību ticis pie jauna ietēra. Tomēr starp apmierinātiem iedzīvotāju smaidiem par gludo asfaltu un bruģi vienmēr atrodas arī pa jautātājam: – No kurienes pilsētas domei uzradusies tāda nauda gada vidū?

Atbild Mazsalacas domes priekšsēdētājs Ojārs Beķeris:

– Mazsalacas pilsētas dome plānoja 2006. gadā uzlikt jaunu bruģi ietvei pie kultūras centra, veikala «Egītis», kā arī Baznīcas ielas ietvei. Plānots bija uzlikt arī jaunu asfaltu Pērnavas ielai. Pēc domes lūguma 2/3 naudas deva Valmieras autoceļu fonds, pārējo 1/3 apmaksāja Mazsalacas dome. Protams, pirms tam bija jāpierāda, ka ielas tiešām ir sliktā stāvoklī.

Ilgī nebija skaidrs, kura firma labos ielas, jo lielākā daļa firmu, kas nodarbojas ar ceļu remontu,

bija noslogotas uz Saulkrastu – Limbažu ceļa. Tomēr ar konkursa palīdzību un dažādiem piedāvājumiem atradās viena firma – SIA «Limbažu ceļi», kas uzņēmās realizēt domes plānus.

Ojārs Beķeris stāsta, ka Pērnavas ielu pilnībā plānots pabeigt līdz 1. septembrim. Tai vēl jāstājas akas un jānodrošina ceļa apmaļu nenobrukšana. Sākumā to plānoja noliet ar asfaltu tikai līdz Brīvības bulvārim, bet vēlāk pagarināja līdz Liepu ielai.

Pērnavas ielu, iespējams, nāksies uzrakt pēc kādiem pieciem gadiem, jo tas ir iekļauts nākošajā Mazsalacas domes projektā. Projektā paredzēts pilsētā izveidot ūdens un kanalizācijas vadu, kas stieptos arī pa Pērnavas ielu. Tomēr mums nav jāuztraucas, ka iela tiks sabojāta, jo firma, kas liks vadu, nodrošinās rezultātā tādu ielu, kāda tai tiks nodota.

Pērnavas iela autovadītāju «dienas krenča» vietā tagad pārvērtusies «dienas priekā». Arī gājēji ir apmierināti. Ietves un ceļi ir neatņemama mūsu dzīves sastāvdaļa. Paverieties sev zem kājām, kad nākošreiz soļojat uz veikalu, varbūt jūs nemaz nesat ievērojis šo svaigo pārmaiņu?

KRISTĪNE SLOTIŅA

Lai balstiņa tālu skan

Cilvēka balss – tas ir vērtīgākais instruments, ar kuru ikviens no mums jau kopš dzimšanas brīža piesaka sevi plašajai pasaulei.

Māksla runāt un dziedāt arī iedzīst katrā no mums, taču to darīt skaisti, profesionāli, skanīgi un droši – mēs iemācāmies! Tieši tāpēc, lai varētu apgūt daudz skaistu dziesmu, lai papildinātu savu zināšanu pūru par mūziku, lai balsis skanētu tālu, tālu, Mazsalacas mūzikas un mākslas skolā šogad tiek atvērta jauns mācību virziens – kora klase. Šajā klasē dziedātprasmi varēs apgūt dažādu vecumu audzēkņi, dziedot gan vokālās nodarbībās, gan ansambļi un korī. Būs iespēja saklausīt daudz balsu skanējumu, kā arī ieskandināt tām līdzī savu balsi!

Mācības kora klasē dos gan nopietnas programmas teorētisko un praktisko zināšanu apguvi, gan būs iespēja uzstāties mācību un atklātajos koncertos, konkursos, skatēs un festivālos.

Mazsalacā un tās apkārtnē ir daudz dziedošu un muzikālu bērnu, tāpēc Mazsalacas mūzikas un mākslas skola aicina pieteikties visus, kuri mīl dziedāt un kuri vēlas nopietni iepazīt mūzikas pasauli!

Muzikālās zināšanas veido spēcīgu pamatu bērnam dzīvei, domāšanai un pasaules izpratnei. Dzies-

ma un dziedāšana ir veids, kā bērns var atklāt savu emocionālo pasauli. Šogad mūzikas un mākslas skola pirmo reizi dod šo iespēju – mācīties dziedāt un apgūt muzikālās zināšanas kora klasē.

Ar audzēkņiem šajā programmā strādās profesionāli, radoši un mīļi pedagogi, kuri savas zināšanas prasmīgi lieto darbā ar skolēniem. Kopā tiks apgūtas gan vokālās iemaņas, elpošanas iemaņas, skaņveide, gan dziedātāja stāja, diapazona atbilstība, dikcija un artikulācija.

Beidzot kora klasi, audzēkņiem būs zināšanas kora un ansambļu dziedāšanā, vokālajā jomā, muzikālajā valodā, tēlainajos mūzikas izteiksmes līdzekļos, teorētiskajā jomā, kā arī būs prasme un iemaņas diriģēt kori un ansambli.

Mācoties kora klasē, tiks dotas tādas zināšanas, lai audzēkņi varētu turpināt savu muzikālo ceļu arī pēc mūzikas skolas.

Tā ir jauna un skaista iespēja – parādīt savu muzikalitāti, balsi, apgūt dziesmas un dziedātprasmi Mazsalacas mūzikas un mākslas skolas kora klasē!

Nāc un dziedī, lai Tava balstiņa tālu skan!

MIRDZA SVĪĒ

MAZSALACAS NOSLĒPUMI

Skaņais kalns

Šoreiz piedāvājam brīvākam brīdim kādu mazāk dzirdētu nostāstu par to, kā cēlies Mazsalacas lepnums — Skaņā kalna klints.

Tur, kur Ziemeļvidzemes upju māte, teiksmainā Spulģace, mēt prāvu likumu un savus zemes dēlus pabaro varenākais novada kalns, reiz sen senos laikos tā virsotnē dzīvoja spēcīgs Metsepoles Saletsas novada valdnieks Reķis ar savu vienīgo dēlu Kalvi. Neapdzīvotie Spulģaces krasti savos stāvajos plecos nesa gan priežu silus, bērzu birzis, gan lielus egļu mežus un deva vietējiem iedzīvotājiem bagātus medījumus, kā arī sēnes, ogas, riekstus, bet Spulģace apveltīja ar zivīm, gliemjiem un dažādiem ūdens dzīvniekiem: roņiem, ūdēļiem un seskiem. Zemes valdnieka pilī ar vienīgo logu pret Spulģaces zilajiem vilņiem arvien bija daudz pārtikas, kā āpša alā. Te netrūka nenieka. Rītos pils iemītniekus modināja putnu dziesmas un saule. Vakaros šūpuļdziesmu dziedāja pils circeņi.

Savu māti Kalvis vairs neatcerējās. Viņu nelaimīgā kārtā bija aiznesuši Spulģaces pavasara straujie ūdeņi. Toties savu tēvu, novada vienīgo valdnieku, dēls ļoti mīlēja, jo viņš vaļas brīžos stāstīja brīnišķas teiksmas par sentēvu kariem un pils sargātāju — skaiso Spulģaci.

Vasaras naktīs Kalvis bieži sēdēja pilskalna kraujā un no augstienes klausījās Spulģaces vilņu dīvainajā sanēšanā. Viņš te jutās kā atbrīvots no zemes smaguma, noguruma, viņa domas te lidoja brīvi, un viņš jutās kā zvaigžnotā tūlumā, kā jūras plašumā.

Kādā no dzirdajām naktīm, kad Kalvis skaitīja krītošās zvaigznes, pēkšņi likās, ka viena no tām, gari nostiepdamās, nokrita tepat pils tuvumā — Spulģaces dzelmē. Tai pašā mirklī it kā ieskanējās sidrabaini smieklī. Kalvis izbrīnā pārliecās pār kraujas malu. No ūdens pacēlās zvaigžnotā mirdzumā burvīga meitenes galva.

Kalvis ilgi raudzījās viņas žilbinošo acu spožumā, līdz pēdīgi nenocieties ivaicājās:

— Kas tu esi? Kādai ciltij pieder un kur ir tavas mājas?

Tad sīka, vilinoša un daiļskanīga ietrisējās atbilde:

— Es esmu Atbalss — teiksmainās Spulģaces vienīgā meita. Es mīlu brīvi, tāles un arī tevī. Nāc! Nāc viņos rotāties!

Pēdējos vārdus izteikusi, viņa pielika pie lūpām zvaigžņu spodu bazūni. Teiksmainās skaņas, augšup kāpjot, ietina sevi Kalva cēlās domas un gribu. Šķita, garas ēnas spīguļojot dejoja ap viņu apkārt un stāvs, pārvērzdams mākonī, viegli lidoja pa platiem zvaigžņu ceļiem. Bet, tiklīdz Kalvis nejuta zemi zem kājām, bazūnes dziesma bija aplkususi un visas zvaigznes nodzisušas.

Kā no smaga murga atraisījies, viņš piecēlās un raudzījās uz rītiem, kur bāla gaismas strēle bija paguvusi izlauzt ceļu jaunai dienai. Viss stāvēja tāpat

kā bijis, tikai kaut kas viņā pašā bija pārvērties.

Nākošajā vakarā Kalvis atkal sēdēja uz kraujas un gaidīja Atbalsi. Līdzko zvaigzne iekrita ūdenī, no upes dziļumiem iznira meitene, spodra kā uzlecoša rīta zvaigzne.

— Spēlē vēl man savas dzelmju dziesmas, Atbalss, — lūdzās Kalvis, ar apbrīnu raudzīdamies tās veiklajās kustībās.

— Nē, šoreiz es neesmu paņēmusi bazūni līdzī.

— Kādēļ to aizmirsi?

— Es neciešu jūsmotājus. Es mīlu bazūnes dziesmu sapratējus, bet tu tās nesaproti.

Kalvim radās vēlēšanās tūlīt iemācīties šo dziesmu melodijas, bet Atbalss paskaidroja, ka tik vienkārši nemaz neesot tās saprast. Apjucis viņš raudzījās skaistajā Atbalsī, kas, cēli smaidot, teica:

— Lai tu izprastu šīs vecās sentēvu dziesmas, tev jābrauc gluži jaunā laivā tālu projām. Kad sen būs palikuši aizmugurē Baltijas jūras līči, tu sasniegsi brīnumu salu.

Tās vidū ir stāvs kalns, zila migla slēpj tā galotni, bet pakāji tam apsedz meži un purvi. Kalna sānus pārklāj saauguši cilņi, to apjož grāvji un ērkšķu žogi. Mūžu mūžos tas saucies par Debesmalu. Kad būsī sasniedzis galotni, kā ceļa rādītāju tu izraugies sevīkai vienu zvaigzni un droši seko tai. Agri vai vēl tu atvedīs tevī atpakaļ tēva mājās, un tad tu pratīsi visas manas dziesmas.

Kā apburts Kalvis klausījās Atbalss burvīgajos vārdos un lūdza uzspēlēt kaut vēl vienu dziesmu, bet viņa smaidot jau peldēja no krasta projām.

Rītos zeltītiem stariem apmirdzēja zemi. Kalvis pietrūks kājās un, pielicis plaukstu pie pieres, lūkoja tūlumā saskatīt kaut zīmi no visa naktī redzētā, bet velti.

Pelēki mākoņi kā vieglas pūciņas slīdēja uz debess visgaišāko pamali. Nemiera pilnas domas modināja Kalvi kaut ko svešu, nekad vēl neapjaustu. Kaut visu to, ko domās klusībā tēloja, viņš varētu veikl saviem spēkiem!

Šī savādā aizrautības vēlme bija pārņēmusi Kalvi tik stipri, ka nekavējoties viņš ķērās pie nopietna un smaga darba. Lai uzmeklētu teiksmaino debess kalnu, viņš sāka rakt pilskalna vienu malu. Ar akmens cirvīti cirta sarkano radzi un lāčādas priekšautā to nesa un bēra kalna virsotnē, lai tas paceltos līdz padebešiem un no virsotnes varētu saskatīt Debesmalu. Kalvis strādāja un gavilēja, jo ticēja, ka ieraudzīs Debesmalu.

Tēvs brīnījās, bet dēlam neko nevaicāja.

Kalvis bija jau pilskalna vienu sānu Spulģaces straumes malā noracis, un tur atklājās stāva, augsta, sarkana smilšakmens siena. Kad, pēdējo radzes klēpi uznesis un nobēris kalna smailē, Debesmalu tomēr nesaredzēja, Kalvis jutās vīlies, pakrita un ilgi raudāja. Tēvs negāja viņu mierināt, kaut neizsakāmi dēlu žēloja.

Dienu no dienas Kalvis sēdēja uz pilskalna augstākās kraujas un gaidīja zvaigžnotās naktis, jo

tikai tad ap pusnakti parādījās Atbalss. Tad beidzot viņa ieradās, spoža zvaigžņu atspulgā tērpā. Bargi izskanēja viņas vārdi.

— Neviens liels darbs nav viegli padarāms. Neviens tāls ceļš nav ātri mērojams. Ir straujums jāsaņo ar pacietību un ilgas jāpārkausē gudrībā. Brauc nekavējoties meklēt Debesmalu. Es nāksu tikai tad, kad būsī ceļā paguris.

Līdzko Kalvis vēra muti jautājumam, Atbalss bija pazudusi. Ilgās viņš sauca Atbalsi, bet šoreiz dīvainā kārtā sarkanajā radzes sienā vairākkārt atbalsojās viņa teiktais vārds. Kalns bija ieguvis īpašību atsaukties uz sacīto.

Vēl daudz zvaigžnotu nakšu Kalvis veltī sauca un gaidīja, tā nerādījās vairs. Tagad viņš atsaucoties dzirdēja tikai savu atbalsi sarkanajā sienā atbalsojot.

Novērojams tuvojās. Ar jaunu sparū Kalvis atkal ķērās pie darba. Drīz laiva bija nolaista ūdenī un tēvs, dodams gudras pamācības, uzvilka jaunajai laivai lāčādas buras un teica:

— Sameklē Debeskalnu, uzkāp tajā un atgriezies mājās, es gaidīšu! — Viņš apkampa dēlu un šķīrās no tā.

Ilgi kalsnās rokas māja tūlumā aizslīdošajām burām, bet vēl ilgāk krastmalā stāvēja skumjās sagurušais tēls. Klusumā un vientulībā dzīvodams, tēvs gaidīja savu dēlu atgriežamies.

Laiks steigā nesa garām dienas, mēnešus, gadus, simtgades, tūkstošgades, bet dēls vēl nebrauca. Tēvs ļoti skuma, kad laika vējos, lietū un sniegā pamazām dila pilskalna augstā smailē — uz tās vietām pacēlās smudras priedes un egles. Šķita, ka ik diena nes jaunas skumjas, kas arvien vairāk noliec tēva muguru.

Likās, ka tēva sirdī kaut kas pārtrūka, un visas cerības kā liela, neredzama celtne sabruka pie kājām. Viņu nomāca nojauta, ka dēls vairs neatgriezīsies. Acis apmigloja asaru straumes, rokas plaši iepletās, un spēcīgs sāpju vairs ar vējiem izskanēja gaisos. Ceļi trīcot saļima. No saliektajiem pirkstiem

izkrita nūja, un neviens vairs nespēja šo sastingušo stāvu piecelt.

Laiks, steigdam garām, spieda smago delnu virsū gan vecajai valdnieka koka pilij, gan sastingušajam stāvam, tādējādi abus nešķīramos draugus gremdēdams dziļāk smiltājā.

No tēva kalns vēl šodien paturējis asaru straumi, kas lēni izplūst pakājē un sniedz kristāldzidru veldzi kalna apmeklētājiem.

Vai kuplajās eglēs un priedēs, kas pārliekušās pār sarkano smilšakmens sienas apsūnojušo pieri, mājō dēla dvēsele, nav zināms. Ir zināms, ka zvaigžnotās naktīs Atbalss zilajos Spulģaces vilnos spēlēja burvju bazūni. Klausās kalns, priedes, egles, ozoli un nogurušā tēva sirds.

Bet sarkanā smilšakmens klints, kuru ar akmens cirvīti pilskalnā izcirtis Kalvis un pie kuras viņš pēdējo reizi tikās ar Spulģaces vienīgo meitu Atbalsi, mantojusi Atbalss klints nosaukumu. Tās savādība, kas saglabājusies līdz mūsu dienām, ir tāda, ka balss, raidīta pret to no upes labā krasta, it kā tās iekšienē vairākas reizes pastiprināti atbalsojas. Tagad pie Atbalss klints pakājes radies nobrukums, kas apaudzis krūmiem un kokiem, upes straume atālinājusies no krasta par vairākiem metriem. Izzāģēti atsevišķi koki, un upes pretējā malā aug lielas liepas. Atbalss nu vairs nav dzirdama pašam runātājam vai dziedātājam, bet gan tiem, kas stāv attālakā krasta malā, kur balss iekrišanas leņķis līdzīgā leņķī atstarojas. Pajautājot Atbalss klientij:

— Adam, kas tava sieva?

skan atbilde: — leva, leva.

Sarkanā klints, tu skaitā, apbrīnojama, noslēpumainā — liekas, it kā aiz klints būtu noslēpies kāds un atskanot to pašu. Bet it sevišķi vasaras novakarēs šī atbalss liekas apburoša, it kā nemaz negribētu rīmties. Cik brīnišķīga dabas simfonija!

No tā šis kalns arī mantojis savu daiļskanīgo nosaukumu «Skaņais kalns».

Pēc skolotāja N. Lustes vāktajiem materiāliem sagatavojuši **IEVA ANDREJAUSKA**

Mazsalaca. Dzirdi atbalsi?

Pilsētas tēls — tā ir pilsētas vizītkarte

Bez savas vizītkartes, savas identitātes Mazsalaca joprojām ir un būs tikai viena no daudzajām mazajām, zaļajām Latvijas mazpilsētām.

Tomēr, lai nu kam, bet Mazsalacai noteikti nebūtu iemesla samierināties ar statusu «viena no daudzām». Kaut vai tikai tā iemesla dēļ, ka Mazsalacai pieder daudz kas vairāk nekā zaļi mazdārziņi un svaigs gaiss. Atļaušu minēt trīs reizes, kas vēl bez Valtenberģu muižas, Valtera Hirtes skulptūriņām, Salacas un tās alām, kā arī vecās, jaukās koka un mūra ēku apbūves šeit Mazsalacā ir ievērojams!

Protams — tas ir Skaņais kalns ar Latvijā vienīgo īpatnēji izteikto atbalsi. Un tas vien, ka Latvijā nekur citur daba nav atvēlējusī cilvēkiem tik labi klausīties šādu atbalsi, nozīmē, ka mēs Mazsalacā esam īpaši ar to svētīti un apbalvoti.

Diemžēl mums ir tendence to pārāk turēt zem pūra.

Katram savs

Rūjienai ir saldējums, Strenčiem — Gauja ar plostniekiem, Valmierai — radoši un domājoši iedzīvotāji, bet Mazsalacai...? It kā ļoti daudz, bet taņī pašā laikā — ne-

kā! Un, ironiski, bet problēma ir nevis faktā, ka mums nekā nav, bet gan tajā, ka nemākam par to, kas mums ir, pietiekami efektīgi pastāstīt citiem.

Mazsalacas tūrisma informācijas centrs maijā sarīkoja iedzīvotāju anketēšanu par dažādiem ar tūrisma mūsu pusē saistītiem jautājumiem. Respondentiem tika jautāts gan par svarīgāko tūrisma objektu Mazsalacā, gan par aktīvā tūrisma iespējām, arī par vispārīgāko Mazsalacas moto, kā arī nedaudz par kultūras dzīvi pilsētā.

Apkopojot rezultātus, radās doma tos parādīt arī citiem, un jūlija beigās tas arī īstenojās.

Sabiedriskajā apspriešanā «Par Mazsalacas tēla izveidi» pilsētas aktīvākie un ieinteresētākie iedzīvotāji varēja noklausīties anketēšanas rezultātu gala ziņojumu, ieteikumus, nedaudz arī kritikas un daudz dažādu ideju — gan derīgas, jautras, gan arī nopietnas. Arī kultūras centra vadītāja Dace Jurka saņēma apkopotu kultūras jautājumu sadaļu, kas tika iekļauta anketās.

Bija arī solītā izloze — kā pateicība par aizpildītajām un tūrisma informācijas centram tik derīgajām anketām. Izlozes uzvarētājs Guntis Jančevskis savu balvu —

T-kreklu ar Mazsalacas simboliku — var saņemt kultūras centrā, līdz ņemot personu apliecināšu dokumentu.

Sabiedriskajā apspriešanā piedalīties aicināts bija arī ViA tūrisma mārketinga lektors Andris Klepers. Viņš uzstājās ar stāstījumu — lekciju par pilsētas, īpaši Mazsalacas, tēla nozīmi un svarīgumu.

Pilsētas «vadība» atkal neierodas

Sabiedriskās apspriešanas nobeigumā bija vieta nelielai diskusijai, kā arī jautājumiem un atbildēm. Arī Rūjienas tūrisma informācijas centra vadītāja Guna Kibere dalījās pieredzē par pilsētas tēlu Rūjienā.

Šeit gan jāpiebilst, ka neviens no visvairāk ielūgtajiem sabiedriskās apspriešanas dalībniekiem — Mazsalacas domes un īpaši kultūras komitejas deputāti, kā arī Mazsalacas novada muzeja un Skaņākalna dabas parka vadītāji — tomēr dažādu iemeslu dēļ nebija atraduši laiku, lai apspriestu Mazsalacas nākotnes iespējas un virzienus tūrisma jomā. Paldies, protams, visiem, kas bija ieradusies, arī pilsētas mēram!

Ir idejas pilsētas moto izveidei

Viens no galvenajiem anketēšanas un sabiedriskās apspriešanas mērķiem bija «smadzeņu vētra» Mazsalacas moto izveidei. Lai arī sabiedriskajā apspriešanā «Isti karsta» diskusija par šo tēmu neizvērsās, iespēju

izteikt savu ideju ir bijis pietiekami daudz. Apkopojot vienas priekšlikumus, izrādījās, ka diskutējamas idejas ir tikai dažas, uz vienas rokas pirkstiem saskaitāmas. Viens no reālākajiem pilsētas moto kandidātiem ir pietiekami skanīgs, īss un vienkāršs: «Mazsalaca. Dzirdi atbalsi!» (pieturzīmes un vārdu kārtību iespējams diskutēt). Aicinu izteikt par to Jūsu viedokli! Varbūt tiešām viss ģeniālais ir vienkāršs un viss vienkāršais — ģeniāls?

ILZE MITĀNE,
Mazsalacas TIC vadītāja

KULTŪRAS ZIŅAS

* 1.septembrī plkst. 19.00 pilsētas centra laukumā uz jaunā mācību gada ieskaņu sarīkojumu aicina Mazsalacas un apkārtnē pašvaldības, kā arī vietējie uzņēmēji. Muzicēs grupa *OpusPro* un Aisha.

* 18. augustā pl. 21.30 Lībiešu pilskalnā koncerts - balle, dzied Liene Šomase un grupa *DEXTER*.

* No 14.augusta līdz 1.septembrim Kultūras centra pirmajā stāvā Mazsalacas Mākslas skolas izstāde «Attā, vasara, sveiks, jaunais mācību gads!»